

Ziemeļvalstu ģimnāzijas

Karjeras izglītības

programma

2020. - 2023.
gadam

I. Ziemeļvalstu ģimnāzijas karjeras izglītības programmas mērķi un uzdevumi

1. Karjeras izglītības mērķis:

- 1.1. organizēt izglītības saturu un izglītības ieguves procesu atbilstoši Ministru kabineta 2018. gada 27. novembra noteikumu Nr. 747 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu" prasībām, integrējot specifiskus mērķus;
- 1.2. nodrošināt izglītojamo ar zināšanām un prasmēm, kas nepieciešamas personiskai izaugsmei un attīstībai, pilsoniskai līdzdalībai, nodarbinātībai, sociālajai integrācijai un izglītības turpināšanai;
- 1.3. izkopt izglītojamā prasmi patstāvīgi mācīties un pilnveidoties, motivēt mūžizglītībai un apzinātai karjeras izvēlei;
- 1.4. Sniegt individuālās konsultācijas skolēniem.

2. Karjeras izglītības uzdevumi:

- 2.1. nodrošināt katram izglītojamam pašnovērtēšanas metožu apguves iespējas;
- 2.2. palīdzēt izmantot zināšanas par sevi, lai izprastu savas spējas, stiprās puses, intereses, prasmes un talantus, pieņemtu lēmumus, noteiktu mērķus;
- 2.3. veidot katrā izglītojamā interesi par karjeru, iepazīstinot ar darba pasaules un ar to saistīto izglītību daudzveidību;
- 2.4. nodrošināt katram izglītojamam iespēju apgūt mācīšanās prasmes, apgūt padziļināti svešvalodās pamatskolas posmā, un ziemeļvalstu valodas vidusskolas posmā;
- 2.5. palīdzēt katram izglītojamam pieņemt apzinātu lēmumu par turpmāko izglītību un ar to saistīto iespējamo karjeru;
- 2.6. nodrošināt iespēju gūt darbības pieredzi;
- 2.7. izkopt sadarbības, saskarsmes, prezentācijas prasmes, cieņu pret daudzveidību;
- 2.8. veidot izglītojamajos izpratni par karjeras saistību ar sasniegumiem izglītībā un mūžizglītību.
- 2.9. Individuālo konsultāciju laikā, sniegt kvalitatīvu atbalstu skolēnam, veidot sadarbību ar vecākiem, tālākās izglītības iestādēm un dažādu uzņēmumu pārstāvjiem izglītojamo turpmākās karjeras izvēlē.

II. Karjeras izglītības saturs

3. Karjeras izglītības programmas apguves organizācijas pamatnosacījums ir — īstenot karjeras izglītību tā, lai izglītojamais iegūtu gan zināšanas konkrētā izglītības jomā (pašizpēte, karjeras izpēte, karjeras plānošana un vadība) un formā (mācību priekšmetu stunda, klases stunda, konsultācijas, ārpusstundu pasākumi), gan universālas, vispārējas prasmes, saistītas ar darbības pieredzi, kas palīdzētu rīkoties gan iepriekš zināmās, gan jaunās dzīves situācijās.

4. Katra karjeras izglītības joma — **pašizpēte, karjeras izpēte un karjeras plānošana un vadība** — ietver vairāku mācību priekšmetu un audzināšanas darba saturu, tā pilnveides virzienu integrācijas aspektā.

5. Karjeras izglītībā sasniedzamo spēju un prasmju attīstību atspoguļo galvenie izglītošanas aspekti (Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu):

- 5.1. pašizpaušmes un radošais aspekts: radošās darbības pieredze, pastāvīga iespēja meklēt un atrast risinājumu praktiskām problēmām, atklāt kopsakarības;

- 5.2. analītiski kritiskais aspekts: intelektuālās darbības pieredze — patstāvīga, loģiska, motivēta, kritiska un produktīva domāšana; prasme pamatot savu viedokli pagātnes, tagadnes un nākotnes saiknes kontekstā;
- 5.3. morālais un estētiskais aspekts: izpratne par morāles jēdzieniem cilvēku savstarpējā saskarsmē, par cilvēka tiesībām uz vienlīdzību;
- 5.4. sadarbības aspekts: prasme sadarboties, strādāt komandā, uzklaut un respektēt dažādus viedokļus, pieņemt lēmumus un uzņemties atbildību par to īstenošanu, atbildīgi rīkoties konfliktsituācijās, rūpēties par savu un līdzcilvēku drošību un meklēt palīdzību atbilstošās institūcijās un dienestos;
- 5.5. saziņas aspekts: praktiska pieredze valodas lietošanā; prasme sazināties vairākās valodās (rakstīt, runāt, lasīt), prasme publiski uzstāties, izteikt un pamatot savu viedokli, prezentācijas prasmes;
- 5.6. mācīšanās un praktiskās darbības aspekts: prasme patstāvīgi plānot, organizēt un īstenot mācīšanos; dažādu zināšanu un prasmju lietošana praktiskajā darbībā; prasme mācību procesā izmantot dažādu veidu informāciju, konsultēties, atrast palīdzību; prasme izmantot modernās tehnoloģijas;
- 5.7. matemātiskais aspekts: matemātikas izmantošana praktiskajā dzīvē (budžeta plānošana, izglītības izmaksu aprēķināšana, salīdzināšana u.c.).
6. Katrs aspekts tiek īstenots visās karjeras izglītības jomās, taču ne vienādā mērā.
7. Pamatjoma “**Pašizpēte**” ietver šādas saturiskās tēmas:
- 7.1. mana identitāte, paštēls, mana rakstura īpašības;
 - 7.2. manas intereses, hobiji, spējas, brīvais laiks;
 - 7.3. mana ģimene, tās loma, tradīcijas;
 - 7.4. sevis iepazīšanas un izpētes veidi, to sasaiste ar iecerēto profesiju, pašnovērtēšana;
 - 7.5. attieksmes un vērtības;
 - 7.6. prasme sadarboties, risināt konfliktus;
 - 7.7. mana veselība un nākotnes nodomi;
 - 7.8. mācīšanās prasmes, mācību sasniegumi, to saistība ar nākotnes nodomu īstenošanu;
 - 7.9. pašaudzināšana.
8. Pamatjoma “**Karjeras izpēte**” ietver šādas saturiskas tēmas:
- 8.1. darba nozīme cilvēka dzīvē;
 - 8.2. populāras un sabiedrībā augstu vērtētas profesijas, profesiju daudzveidība, to tipi;
 - 8.3. manu vecāku darba dzīve;
 - 8.4. informācijas avoti un izglītības pasaules pētīšana;
 - 8.5. profesionālā kvalifikācija un tās ieguve;
 - 8.6. darba tirgus un nodarbinātība;
 - 8.7. sociālā vide un nodarbinātība;
 - 8.8. izglītības veidi un līmeņi, dažādas izglītības iestādes;
 - 8.9. darba likumdošana, darba drošība;
 - 8.10. pašnodarbinātība.
9. Pamatjoma “**Karjeras plānošana un vadība**” ietver šādas saturiskas tēmas:
- 9.1. lēmumu pieņemšanas paņēmieni karjeras plānošanai;
 - 9.2. lēmuma pieņemšana par karjeru; dažādu faktoru ietekme (ģimene, skola, draugi, sabiedrība u.c.);
 - 9.3. dažādu karjeru pozitīvie un negatīvie aspekti;
 - 9.4. kad viss nenorit tā, kā plānots;

- 9.5. mani nākotnes mērķi un to sasniegšanas plāns (īstermiņa un ilgtermiņa plānošana);
- 9.6. pārmaiņas manā dzīvē;
- 9.7. komandas darba pieredze;
- 9.8. praktisko iemaņu gūšana dažādās profesijās;
- 9.9. sevis prezentēšana.

III. Karjeras izglītības programmas īstenošanas plāns

10. Atbildīgie par KI īstenošanu izglītības iestādē ir PKK, konkrēta vecumposma mācību mācību priekšmetu pedagogi, klašu audzinātāji, atbalsta personāls, interešu izglītības pedagogi.

10.1. Klases stundas 1. – 12. klasei (1 stunda nedēļā pēc skolas audzināšanas darba programmas un klašu audzinātāju darba plāniem)

Klase	Temats	Stundu skaits	Sasniedzamais rezultāts
1.-2. klase	Mani darbiņi. Pienākumi ģimenē	1	Gūst priekšstatu par ikdienas darbu un interešu, vaļasprieku saistību ar profesijām, gūst izpratni par to dažādību
	Mani vaļasprieki	1	
	Mana sapņu profesija	1	
	Manu vecāku, ģimenes locekļu darbs	1	
3.–4. klase	Mani darbiņi. Pienākumi ģimenē	1	Gūst priekšstatu par ikdienas darbu saistību ar profesijām, gūst izpratni par to dažādību
	Fiziskais un garīgais darbs	1	
	Mana sapņu profesija	1	
	Manu vecāku, ģimenes locekļu darbs	1	
5. klase	Klases vecāku profesiju, specialitāšu un darba vietu izzināšana	2	Apzinot vecāku profesijas, tiek rosināts domāt par saviem iespējamajiem nākotnes nodomiem Prasme plānot savu dienas režīmu, ievērojot savas interese un iespējas
	Mani darba ieradumi	1	
	Sadarbības prasmes. Darbs komandā	1	
6. klase	Profesiju daudzveidība, prestižs un pievilcība	1	Iepazīstināt ar profesiju dažādību un iepazīties ar savām iespējām
	Vecāku profesiju un darba vietu apmeklēšana	2	
7. klase	Profesiju daudzveidība, prestižs un pievilcība	1	Tiek apkopota un prezentēta informācija par profesijām NVA Karjeras pakalpojumu kabineta apmeklējums un darbs speciālista vadībā
	Spējas un intereses	2	
8. klase	Spējas un interese, to attīstīšanas iespējas	1	Skolēni izzina savas spējas, iegūst informāciju par dažādām profesijām un to apguves iespējām. Tiek veicināta spēja uzņemties atbildību par savu plānu īstenošanu
	Jēdzieni: “profesija”, “specialitāte”	1	
	Informācijas iegūšana par karjeras izvēles iespējām	2	

9. klase	Skolēnu profesionālā atbilstība (tikšanās ar karjeras konsultantu)	2	Skolēni izzina savas spējas, iegūst informāciju par dažādām profesijām un to apguves iespējām, apgūst prasmi veidot CV, raksturojumu
	Papildus informācijas ieguve par dažādām profesijām un to apguves iespējām	1	
	Profesiju daudzveidība, darba pienākumi (tikšanās ar dažādu profesiju pārstāvjiem)	2	
	Lietišķie raksti, to nozīme, meklējot darbu un stājoties dažādās iestādēs	1	
10. klase	Tikšanās ar dažādu mācību iestāžu studentiem un dažādu profesiju pārstāvjiem	2	Iegūst informāciju par sev interesējošo profesiju, tās apguves iespējām
	Vidusskolēna izglītības plāns	1	
11. klase	Augstskolu, koledžu, profesionālo izglītības iestāžu raksturojums, tikšanās ar dažādu mācību iestāžu studentiem, bijušajiem absolventiem	3	Iegūst informāciju par sev interesējošo augstskolu, studiju programmām, to akreditāciju, profesiju, tās apguves iespējām. Atvērto durvju dienu apmeklēšana, izstādes "Skola" apmeklēšana Ķīpsalā, u.c. Iepazīties ar vecāku profesijām, dažādām darba vietām, darba pienākumiem
	Profesiju dažādība, pienākumi, darba vietas prasības	3	
12. klase	Vidusskolēna izglītības plāns	2	Plānot savus nākotnes nodomus Iegūst informāciju par sev interesējošo profesiju, tās apguves iespējām Izzināt studiju iespējas dažādās izglītības iestādēs pēc vidusskolas beigšanas, izvēloties sev vēlamo
	Informācijas apkopošana un analīze par sev interesējošo profesiju, tās apguves iespējām pēc vidusskolas beigšanas	2	
	Darba tirgus. Vietējo ekonomiku ietekmējošie faktori	1	
	Tikšanās ar dažādu mācību iestāžu audzēkņiem, studentiem, mācībspēkiem, vadītājiem	4	

10.1.1. 1.- 2. klasē tiek akcentēta joma "Pašizpēte" šādā apjomā:

Mācību priekšmetu stundas	Tēmas	Stundu vai pasākumu skaits
Svešvalodas (angļu)	Mans hobijs	1
	Es un mani draugi	1
	Mani mājdzīvnieki	1
	Mana istaba	1
	Mans apģērbs	1
Ētika	Kā dažādi var pavadīt brīvo laiku	1
	Mans varonis	1

	Manas īpašības, manas stipras puses	1
Lasīšana	Varoņu raksturojums (ārpusklases lasīšana)	1
	Domraksts 'Mani nākotnes nodomi'	1
Mājturība un tehnoloģijas	Rokdarbi – Gaumīgs apģērbs dažādām dzīves situācijām	1
Sociālās zinības	Manas intereses	1
Sports	Komandu spēles	1
	Fizisko īpašību tests	1
Klases stundās	1. kl. Es varu rūpēties par savu veselību	1
	1. kl. Aizraušanās, hobiji	1
	1. kl. Profesijas skolā	1
	2. kl. Es – sava rakstura saimnieks	1
	2. kl. Mācos mācīties	1
	2. kl. Mācos risināt strīdus	1
	2. kl. Manu vecāku, ģimenes locekļu darbs	1
Ārpusstundu pasākumi (projekti, tikšanās, lomu spēles, skolas un klašu vecāku sapulces, skola, individuālās konsultācijas u.c.)	1. kl. Adaptācijas nodarbības (klases audzinātājs, skolas psihologs): "Kāds es esmu?"; "Draudzēsimies!"; "Atrisinām strīdus"	1
	1. kl./2. kl. Vecāku sapulce "Kā mācīt un palīdzēt savam bērnam mācīties"	2 pasākumi
	2. kl. Pārrunas "Kā man izdodas sadarboties ar citiem"	1 pasākums
	2. kl. Projekts "Mana veselība"	1 pasākums
	Akcija "Cieni sevi, cieni citus, esi pieklājīgs"	1
	Diskusija "Es un mani draugi"	1

10.1.2. 3. – 4. klasē tiek akcentēta joma "Karjeras izpēte" šādā apjomā:

Mācību priekšmetu stundas	Tēmas	Stundu vai pasākumu skaits
Svešvalodas (angļu)	Mans brīvais laiks	1
	Es un mani draugi	1
	Profesijas	1
	Dienas režīms	1
Vizuālā māksla	3. kl. Cilvēks darbā	1
Mājturība	3. kl. Rokdarbi – Drošība darbā	1
Dabaszinības	4. kl. Cilvēki, kas rūpējas par dabu. Iepazīšanās ar dabu saistībām profesijām	2
Lasīšana	3. kl. Domraksts. Mani vecāki un darbs.	1
	4. kl. Domraksts. Populārākās profesijas	
Lasīšana	4. kl. Par ko es gribētu kļūt	1
Sociālās zinības	4. kl. Sava laika plānošana	1
Sports	Komandu spēles	1
	Fizisko īpašību tests	1
Klases stundās	3. kl. Manas intereses, dotumi un spējas	1
	3. kl. Kāpēc vajadzīgs darbs?	1
	3. kl. Profesiju izstāde. Praktiskais darbs	1

	4. kl. Mans brīvais laiks, manas iespējas parealizēties	1
	4. kl. Profesijas pagātnē, tagadnē un nākotnē	1
	3. - 4. kl. Mani darbiņi. Pienākumi ģimenē	1
Ārpusstundu pasākumi (projekti, tikšanās, lomu spēles, skolas un klašu vecāku sapulces, skola, individuālās konsultācijas u.c.)	3. - 4. kl. Drošības dienas skolā	2 pasākumi
	3. kl. Konkurss „Profesiju daudzveidība”	1 pasākums
	4. kl. Mācību ekskursija. Iepazīstam dažādus darbus	1 pasākums
	4. kl. Uzņēmuma apmeklējums	1 pasākums

10.1.3. 5. – 6. kl. klasē tiek akcentēta joma “Karjeras vadība” šādā apjomā:

Mācību priekšmetu stundās	Tēmas	Stundu vai pasākumu skaits
Svešvalodas (angļu, vācu, krievu)	Manas intereses	1
	6. kl. Valodas kultūra	1
	Rakstura īpašības	1
	Mans brīvais laiks	1
Informātika	5. kl. Teksta apstrāde – lietišķie teksti datora	1
	5. kl. Informācijas ieguves un komunikācijas līdzekļu izmantošana	1
Vēsture	6. kl. Es ienāku sabiedrībā	1
Literatūra	5. kl. Domraksts. Mans varonis tiek galā ar grūtībām	1
	6. kl. Mūsdienu jaunieša problēmas	1
Latviešu valoda	Saziņa. Emocijas.	1
Sociālās zinības	5. - 6. kl. Konflikts, to rašanās un risināšana	1
	5. kl. Mana mācīšanās taktika	1
	6. kl. Pienākumi un tiesības	1
Dabaszinības	5. kl. Cilvēka maņas un darbs	1
	5. kl. Organisma augšana	1
Sports/Mājturība un tehnoloģijas	Drošības noteikumi un to nepieciešamība. Veselība un darbs.	
Klases stundās	5. kl. Mani mērķi un kā es tos varu sasniegt	1
	5. kl. Uzvedības etiķete	1
	5. kl. Sevis reprezentēšana	1
	6. kl. Kā cilvēki tiek galā ar grūtībām	1
	6. kl. Laika plānošana	1
	6. kl. Mans nākotnes redzējums	1
Ārpusstundu pasākumi (projekti, tikšanās, lomu spēles, skolas un klašu vecāku sapulces, skola, individuālās konsultācijas u.c.)	5. kl. Adaptācijas nodarbības sadarbībā ar skolas psihologu. Darbs komandā. Stresa menedžments.	2
	5. kl. Projekts: “Profesiju daudzveidība”	1 pasākums
	5. kl. - 6. kl. Drošības nedēļa: Darbs un risks	1 pasākums

	6. kl. Ekskursijas: Manu vecāku darba dzīve	1 pasākums
	6. kl. Skolēnu iesaistīšana klases pasākumu organizēšana. Klases vakara organizēšana	1 vai vairāki pasākumi

10.1.4. 7. klasē tiek akcentēta joma “Pašizpēte” šādā apjomā:

Mācību priekšmetu stundās	Tēmas	Stundu vai pasākumu skaits
Svešvalodas (angļu, vācu, krievu)	Mans hobijs	1
	Es un mani draugi	1
	Mani mājdzīvnieki	1
	Mana istaba	1
	Mans apģērbs	1
Ģeogrāfija	Klimata izmaiņas un veselība	1
Vēsture	Seno baltu ciltis	1
Literatūra	Boņuka, Billes un mana bērnība	1
	“Zelta zirgs” – Antiņš, brāļi un es	1
Latviešu valoda	Saziņa: personīgais viedoklis, attieksme, pamatojums, diskusija	1
Mājturība un tehnoloģijas	Rokdarbi – zeķu adīšana	1
	Kulinārija	1
Sociālās zinības	Atkarības	1
	Lietišķas saskarsmes etiķete	1
Sports	Fizisko īpašību tests	1
	Komandu darbs	
Klases stundās	Es starp citiem	1
	Mans raksturs un paradumi	1
	Uztveres tipi	1
	Temperamenti	1
	Mācies mācīties	1
	Kas es esmu? Ko es protu, varu un daru?	1
Ārpusstundu pasākumi (projekti, tikšanās, lomu spēles, skolas un klašu vecāku sapulces, skola, individuālās konsultācijas u.c.)	Pēcpusdiena “Draudzības brīnums – saprast un saprasties”	1
	Konkurss “Ko es zinu par profesijām?”	1
	Nodarbības par karjeru “Sevis izzināšana. Kas es esmu? Ko es protu un varu?”	4
	Ēnu dienas	
	Akcija “Cieni sevi, cieni citus, esi pieklājīgs”	1
	Diskusija “Es un mani draugi”	1

10.1.5. 8. klasē tiek akcentēta joma “Karjeras izpēte” šādā apjomā:

Mācību priekšmetu stundās	Tēmas	Stundu vai pasākumu skaits
Svešvalodas (angļu, vācu, krievu)	Lietišķi raksti – Eiropas CV	1
	Intervija ar dažādu profesiju pārstāvjiem	1
Latviešu valoda	Lietišķie raksti – darba sludinājumu pētīšana	1
	Tekstveidne – pārspriedums	1
Sociālās zinības	Droša sociālā vide	1
	Darbs un karjera	
Matemātika	Izcilākie matemātiķi	1
Ķīmija	Ķīmiskie atkritumi un to pārstrāde	1
	Referāts “Mendeļejevs un citi izcilākie ķīmiķi”	1
Zoologija	Veterinārārsta profesija	1
	Ekoloģija, profesijas “Cilvēks – daba”	1
Ģeogrāfija	Darbaspēka migrācija Eiropas Savienībā	1
	Darba vietas dažādās valstīs	1
Fizika	Izcilākie fiziķi	1
Vēsture	Strādnieku kustība 19. gs. pēdējā trešdaļā	1
	Ekonomiskā attīstība Eiropā un ASV 19. gadsimta beigās	1
Klases stundās	Darbs un vaļasprieks	1
	Kas man patīk?	1
	Darba sludinājumu pētīšana	1
	Profesiju prestižs un perspektīvas	1
	Sapnis vai realitāte	1
	Manu vecāku profesijas un karjeras izaugsmes iespējas.	1
Ārpusstundu pasākumi (projekti, tikšanās, lomu spēles, skolas un klašu vecāku sapulces, skola, individuālās konsultācijas u.c.)	Projekts “Vecāku darba pasaules izpēte”	Projektu nedēļa
	Droša vide (darba drošība)	1
	Ēnu diena “Mana sapņu profesija”	1 diena
	Policijas dienas	1 diena
	Tikšanās ar Ūdensglābēju dienesta speciālistiem	1
	Lomu spēle “Iejūties profesijā”	1

10.1.6. 9. klasē tiek akcentēta joma “Karjeras vadība” šādā apjomā:

Mācību priekšmetu stundās	Tēmas	Stundu vai pasākumu skaits
Svešvalodas (angļu, vācu, krievu)	Dienas režīms	1
	Izglītības sistēmas dažādās valstīs. Izglītības iespējas ārzemēs	1
	Publiskā uzstāšanās – sevis prezentēšana	1
	CV	1
Latviešu valoda	Publiskā runa – sevis prezentēšana	1

	Lietišķie raksti	1
Ģeogrāfija	Saimniecības nozares un ar tām saistītās profesijas Latvijā	1
Ķīmija	Ķīmija sadzīvē	1
Vēsture	Pasaules ekonomiskā krīze 20. gs. 30. gados	1
	Izcilākie zinātnieki 20. gs.	1
	20. gs. progress zinātnē un tehnikā	1
Sociālās zinības	Darba likumdošana	1
	Ģimenes budžets, skolas budžets	1
	Civillikums	1
	Nodokļi	1
	Cilvēks, sabiedrība, karjera, rīcība	1
Klases stundās	Karjeras plānošana	1
	Karjeras kāpnes, karjeras plāns	1
	Sekmju plānošana un izvērtēšana	1
	Lēmumu pieņemšana, atbildība	1
	Iekļaušanās darba tirgū	1
	Profesionālā virzība. Profesionālā piemērotība	1
Ārpusstundu pasākumi (projekti, tikšanās, lomu spēles, skolas un klašu vecāku sapulces, skola, individuālās konsultācijas u.c.)	Tikšanās ar skolas administrāciju par izglītības programmām vidusskolā	1
	Projekts "Izglītības plānošana pēc 9. klases"	
	Atvērto durvju dienu apmeklējumi izglītības iestādēs	
	Izstādes "Skola" apmeklējums	1 pasākums
	Ēnu diena	
	Aptauja par karjeras izvēles jautājumiem	1
	Vecāku sapulce "Mana bērna nākotnes plānošana"	1

10.1.7. 10. klasē tiek akcentēta joma "Pašizpēte" šādā apjomā:

Klases stundās	Mani sapņi un nākotnes nodomi.
	Pareizi nenovērtēdams savas spējas, panākumus negūsi.
	Manas intereses un prasmes.
	Mans mērķtiecīgums.
	Kāds es esmu saskarsmē ar citiem.
	Manu vecāku „Veiksmes stāsti”.
	Ģimene un tās ietekme.
	Riskēt vai vispār atteikties no riska.
	Kas es esmu? Ko es protu, varu un daru?
	Darbs un vaļasprieks.
Ārpusstundu pasākumi (projekti, tikšanās, lomu spēles, skolas un klašu vecāku sapulces, skola, individuālās konsultācijas u.c.)	Veiksmes stāsti, tikšanās ar skolas absolventiem.
	Karjeras dienas – tikšanās ar dažādu profesiju pārstāvjiem.
	Projektu nedēļas dienas "Nākotnes karjeras izvēles iespējas Latvijā un Eiropā"
	Konkurss "Ko es zinu par profesijām?"
	Aptauja par karjeras izvēli, iespējām, profesijām.

	Ēnu dienas skolā un uzņēmumos.
--	--------------------------------

10.1.8. 11. klasē tiek akcentēta joma “Karjeras izpēte” šādā apjomā:

Klases stundās	Nākotnes iespēju izzināšana.
	Manu vecāku darbs, profesijas.
	Mūsu skolas absolventu sasniegumi un profesionālā izaugsme.
	Darba tirgus un pieprasījums.
	Radošā domāšana palīgs karjeras plānošanā.
	Tavas intereses un profesiju tipi.
	Biznesa idejas un to īstenošana.
	Profesiju standarti. Profesiju klasifikators.
Ārpusstundu pasākumi (projekti, tikšanās, lomu spēles, skolas un klašu vecāku sapulces, skola, individuālās konsultācijas u.c.)	Policijas dienas.
	Tikšanās ar dažādu uzņēmumu un izglītības iestāžu darbiniekiem.
	Projektu nedēļas dienas “Nākotnes karjeras izvēles iespējas Latvijā un Eiropā”
	Aptauja par karjeras izvēli, iespējām, profesijām, palīdzības iespējām.
	Izstādes apmeklējums “Skola”
	Ēnu dienas skolā un uzņēmumos

10.1.9. 12. klasē tiek akcentēta joma “Karjeras vadība” šādā apjomā:

Klases stundās	Mana izvēle un atbildība.
	Izglītības iespējas Latvijā un Eiropā.
	CV un motivācijas vēstule.
	Mūsu skolas absolventu sasniegumi un profesionālā izaugsme.
	Veselīga konkurence un sāncensība.
	Kā radīt pozitīvu iespaidu darba devējam.
	Mans karjeras plāns.
	Lēmumu pieņemšana un īstenošana.
Ārpusstundu pasākumi (projekti, tikšanās, lomu spēles, skolas un klašu vecāku sapulces, skola, individuālās konsultācijas u.c.)	Projektu nedēļas dienas
	Lekcija “Izglītības sistēma – kā pareizi izvēlēties mācību iestādi”
	Nākotnes karjeras izvēles iespējas Latvijā un Eiropā
	Aptauja par karjeras izvēli, iespējām, profesijām
	Izstādes apmeklējums “Skola”
	Ēnu dienas skolā un uzņēmumos.

10.2. mācību priekšmetu stundas (atbilstoši mācību priekšmetu skolotāju tematiskajiem plāniem);

Valodu mācību joma

Latviešu valoda un literatūra	Profesiju daudzveidība pasaulē Es, citi, ikdiena un savstarpējās attiecības Mana sapņu profesija
-------------------------------	--

	Profesiju izvēle un raksturojums Profesiju izvēles iespējas Profesijas, nākotnes panākumu plānošana Karjeras izglītība: mediji/žurnālistika Mana mīļākā profesija. Manas intereses
Svešvalodas	Saskarsmes darbnīca

Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslas mācību joma

Vizuālā māksla Mūzika Literatūra Teātra māksla	“Radošās profesijas” Pētnieciskā darbība vizuālajā mākslā, mūzikā, literatūrā
---	--

Izglītības jomas “Dabaszinātņu un matemātikas” mācību priekšmeti

Matemātika Fizika Informātika	Matemātikas prasmju un zināšanu loma manā profesijā Karjeras izvēles daudzveidība. Profesijas, saistītas ar matemātiku Fizikas atklājumu un tehnoloģiju nozīme, ietekme uz vidi un to loma dažādās profesijās Meklēšanas stratēģija un taktika internetā
Dabaszinības Ķīmija Ģeogrāfija Bioloģija	Pētnieciskā darbība dabaszinībās Dabas zinību nozares un profesijas – biologs, ķīmiķis, fiziķis, ģeogrāfs

Sociālā un pilsoniskā mācību joma

Sociālās zinības Latvijas un pasaules vēsture	Profesijas, kuras var novērot savā apkārtnē, un to nozīmība vietējās sabiedrības dzīvē
--	---

Tehnoloģiju mācību joma

Dizains un tehnoloģijas Datorika Inženierzinības	Apģērba veidošana un kultūra Ar kokapstrādi, metālapstrādi saistītas karjeras iespējas Tehnoloģiju nozīme, ietekme uz vidi un to loma dažādās profesijās Meklēšanas stratēģija un taktika internetā
---	--

Veselības un fiziskās aktivitātes mācību joma

Sports un veselība	Uztura režīma galvenie principi
---------------------------	--

10.3 interešu izglītības un pulciņu nodarbības, to skaitā interešu izglītības programmas “Karjeras izglītība” realizēšana;

10.4. tematiskās lekcijas, semināri, tikšanās par karjeras izglītības jautājumiem;

10.5. skolas karjeras konsultanta individuālas konsultācijas, skolēnu izpēte un grupu nodarbības par karjeras izglītības jautājumiem;

10.6. projektu nedēļas karjeras izglītības jomā;

10.7. skolēnu portfolio veidošana;

10.8. 12. klašu skolēnu nākotnes nodomu izpēte;

10.9. ārpusstundu pasākumi skolā;

10.10. ārpuskolu pasākumi:

- klašu ekskursijas uz iestādēm un uzņēmumiem,
- “Ēnu dienas”,
- Atvērto durvju dienas, karjeras dienas un informācijas dienas dažādās izglītības iestādēs un uzņēmumos,
- Izstāde “Skola”.

IV. Karjeras izglītības vērtēšana

Karjeras izglītībā sasniedzamās prasmes 1.-6. klasē

Beidzot 6. klasi, skolēns:

- ir iepazinies ar dažādām profesijām;
- izprot dažādo profesiju lomu sabiedrības dzīvē;
- izprot saikni starp zināšanām, izglītību, profesijām un nodarbinātību;
- mēģina izzināt savas personīgās intereses un spējas;
- izprot komunikācijas un komandas darba nepieciešamību.
- Sevis iepazīšanā ieteicamās zināšanas, prasmes un attieksmes
- Skolēns spēj analizēt un izvērtēt savus sasniegumus, personiskās īpašības, spējas un iemaņas.
- Skolēns prot izmantot pašanalīzes rezultātus savu attīstības vajadzību noteikšanai un sava pozitīva paštēla veidošanai.
- Skolēns spēj noteikt savas attīstības mērķus.
- Skolēns spēj atšķirt stereotipus un sagrozītus, realitātei neatbilstošus cilvēku un profesiju aprakstus.
- Skolēnam ir izveidojušās noteiktas attieksmes pret dzīves pamatvērtībām, prasmes mācīties un izpratne par darbu, tajā skaitā arī komandas darbu, nozīmi.
- Darba pasaules izzināšanā ieteicamās zināšanas, prasmes un attieksmes
- Skolēns izprot, ka darba dzīve nav tikai iešana uz darbu un naudas pelnīšana; saprot, ka darba dzīvei ir daudzi svarīgi aspekti.
- Skolēns spēj aprakstīt, kādas izmaiņas ir notikušas darba pasaulē (raksturot izmaiņas darba pasaulē).
- Skolēns zina dažādus avotus, kur meklēt informāciju par izglītības iespējām un darba tirgu; zina, kur meklēt karjeras konsultantu palīdzību; ir spējīgs izmantot informācijas avotus.
- Skolēns spēj izveidot profesiju grupas pēc to pazīmēm.
- Skolēns apzinās savas iespējas.

Lēmumu pieņemšanā, plānošanā un tālākā rīcībā ieteicamās zināšanas, prasmes un attieksmes

- Skolēns spēj izmantot vienkāršus lēmumu pieņemšanas paņēmienus.
- Skolēns prot sameklēt un izmantot palīdzību personīgu lēmumu pieņemšanā.
- Skolēns spēj izprast ilgtermiņa plānošanas nozīmi un ietekmi savas karjeras iespēju un ar to saistīto lēmumu pieņemšanas kontekstā.
- Skolēns spēj apsvērt dažādas iespējas un, ja nepieciešams, spēj koriģēt vai mainīt savus plānus.

- Skolēns izprot, ko nozīmē “tikt galā” mainīgajā pasaulē un kā tas ir attiecināms uz ilgtermiņa karjeras plānošanu.
- Skolēns spēj (daļēji) uzņemties atbildību par savas personības attīstību.
- Skolēns spēj analizēt pārmaiņas, kas notikušas viņa dzīvē pēdējā laikā.

Karjeras izglītībā sasniedzamās prasmes 7.-9. klasē

Beidzot 9. klasi, skolēns:

- sāk apzināties savas iespējas un sāk reālistiski samērot savas intereses, spējas/dotumus, personīgās īpašības un vērtības;
- spēj novērtēt un samērot savas spējas, vēlmes un iespējas pieņemt ar karjeras izvēli saistītos lēmumus;
- ir ieinteresēts turpināt savu izglītību; izzina savas tālākizglītības iespējas; spēj savākt, apkopot un analizēt atbilstošu informāciju;
- ir ieguvis zināšanas par vietējo darba tirgu;
- izprot saistību starp izglītību, profesiju un nodarbinātību;
- izprot saistību starp nodarbošanos/darbu/profesiju un dzīves stilu;
- izprot mainīgās darba pasaules un mūžizglītības jēdzienus;
- spēj saskatīt izvēles iespējas/alternatīvas karjeras iespēju izvēlē.

Sevis iepazīšanā ieteicamās zināšanas, prasmes un attieksmes

- Skolēns ir veicis vienkāršus pašnovērtēšanas testus, lai noteiktu savus īstermiņa un ilgtermiņa izglītības un karjeras plānošanas mērķus.
- Skolēns spēj noteikt un novērtēt, kāda ir viņa ārpusklases darbā apgūtā pieredze un zināšanas par darba pasauli.
- Skolēns spēj pielietot iegūtās analizēšanas un plānošanas prasmes savas karjeras plānošanā.
- Skolēns ir spējīgs paskaidrot, kāpēc ir nepieciešams cīnīties pret stereotipu veidošanu un diskrimināciju skolā un darbā.

Darba pasaules izzināšanā ieteicamās zināšanas, prasmes un attieksmes

- Skolēns spēj izskaidrot terminu “karjera” tā plašākajā nozīmē.
- Skolēns spēj vispārīgi aprakstīt, kas ir darba tirgus un kādas ir izglītības un profesionālās apmācības iespējas dažādās izglītības iestādēs.
- Skolēns spēj atrast atbilstošus informācijas avotus par karjeras iespējām, sameklēt, analizēt un izmantot informāciju par dažādām karjeras iespējām (darba tirgu, izglītību).
- Skolēns zina, ka personīgās veselības stāvoklis/problēmas varētu būt par šķērslī dažu profesiju izvēlē.
- Skolēns spēj izmantot zināšanas par darba pasauli un ārpusklases pasākumos gūto pieredzi, lai paplašinātu savas karjeras iespējas.
- Skolēns spēj formulēt savas attīstības iespējas pēc pamatizglītības iegūšanas.

Lēmumu pieņemšanā, plānošanā un tālākā rīcībā ieteicamās zināšanas, prasmes un attieksmes

- Skolēns spēj izvēlēties un izmantot atbilstošas lēmumu pieņemšanas metodes.
- Skolēns spēj salīdzināt dažādas iespējas, kā kritērijus izmantojot gan personīgo pieredzi, gan izmantojot informāciju, kas iegūta no dažādiem informācijas avotiem.
- Skolēns, plānojot savu nākotni, spēj apsvērt arī ar finansēm saistītos faktorus.

- Skolēns prot reāli plānot savu darbību un nenovirzīties no noteiktajiem mērķiem.
- Skolēns zina, kādas ir prasības (kādas zināšanas, prasmes un personīgās īpašības ir nepieciešamas) un kas jādara, iestājoties izvēlētajā izglītības iestādē.
- Skolēns izprot savas un potenciālā darba ņēmēja tiesības.
- Skolēns māk sazināties un sadarboties ar citiem cilvēkiem dažādās dzīves situācijās.
- Skolēns prot apkopot, uzturēt un izmantot savu personīgo informāciju.
- Skolēns prot atlasīt nepieciešamo informāciju, kas nepieciešama, lai tiktu uzņemts

Karjeras izglītībā sasniedzamās prasmes 10.-12. klasē

Beidzot 12. klasi, skolēns:

- saprot koncepciju par darba tirgu mainīgumu;
- saskata vietēja un starptautiskā darba tirgus tendences;
- izprot sakarības starp izmaiņām darba tirgū un sociālajiem, politiskajiem un ekonomiskajiem procesiem;
- ir ieinteresēts attīstīt tās personiskās īpašības un iemaņas, kas ir būtiskas dažādām profesijām;
- spēj atrast interesantu informāciju par profesijām, izglītību un mācīšanās iespējām;
- prot izstrādāt pagaidu termiņa karjeras plānus, analizējot savas personiskās īpašības un prasmes, vērtības un panākumu kritērijus;
- spēj sameklēt darbu un konkurēt darba tirgū; ir interesēts attīstīt šīs prasmes (rakstīt CV/autobiogrāfiju, meklēt informāciju par darba vakancēm, reprezentēt sevī darba intervijā u.c.);
- ja nepieciešams, izmanto speciālista (karjeras konsultanta, psihologa, ārsta u.c.) konsultācijas;
- izprot savu lomu un atbildību, pieņemot lēmumus karjeras izvēlē.

11. Skolēnu sasniegumi karjeras izglītībā tiek vērtēti bezatzīmju vērtēšanas sistēmā, īsi rakstiski vai mutiski raksturojot skolēnu mācību darbību, darba stilu, attieksmi un izaugsmes dinamiku šādu zināšanu, prasmju, iemaņu (kompetenču) apguvē un izmantojot pašvērtējumu:

11.1. pašizpētē:

11.1.1. skolēns apgūst un izmanto zināšanas par sevi, savu ģimeni, lai izprastu savas spējas, dotumus, stiprās puses, intereses, prasmes, kā tos redz pats un citi;

11.1.2. skolēns demonstrē pozitīvas starppersonu prasmes un cieņu pret daudzveidīgo, lai veicinātu savas karjeras attīstību;

11.1.3. skolēns atzīst, ka izaugsme un pārmaiņas ir karjeras attīstības neatņemama sastāvdaļa;

11.1.4. skolēns spēj noteikt svarīgākos faktorus, kas ietekmē viņa attieksmi pret mācībām, darbu, vērtībām, rīcību un izturēšanos;

11.1.5. skolēns izmanto zināšanas par sevi, lai pieņemtu lēmumus un noteiktu mērķus;

11.2. karjeras izpētē:

11.2.1. skolēns spēj izskaidrot terminu “karjera” tā plašākajā nozīmē;

11.2.2. skolēns spēj vispārīgi aprakstīt, kas ir darba tirgus un kādas ir izglītības un profesionālās apmācības iespējas dažādās izglītības iestādēs;

11.2.3. skolēns spēj atrast atbilstošus informācijas avotus par karjeras iespējām, sameklēt, analizēt un izmantot informāciju par dažādām karjeras iespējām;

11.2.4. skolēns zina, ka personīgās veselības stāvoklis varētu būt šķērslis dažu profesiju izvēlē;

11.2.5. skolēns spēj izmantot zināšanas par darba pasauli un ārpusklases pasākumos gūto pieredzi, lai paplašinātu savas karjeras iespējas;

11.2.6. skolēns spēj formulēt savas izglītības iespējas pēc pamatizglītības iegūšanas;

11.3. karjeras plānošanā un vadīšanā:

11.3.1. skolēns prot izvēlēties un izmantot atbilstošas lēmumu pieņemšanas metodes;

11.3.2. skolēns prot salīdzināt dažādas iespējas, kā kritērijus izmantojot gan personisko pieredzi, gan informāciju no dažādiem avotiem;

11.3.3. skolēns spēj izvērtēt ar finansēm saistītos faktorus;

11.3.4. skolēns prot reāli plānot savu darbību un nenovirzīties no sava mērķa;

11.3.5. skolēns zina, kādas ir prasības un kas jā dara, iestājoties izvēlētajā izglītības iestādē;

11.3.6. skolēns izprot savas un potenciālā darba ņēmēja tiesības;

11.3.7. skolēns prot sazināties un sadarboties ar citiem cilvēkiem dažādās dzīves situācijās;

11.3.8. skolēns prot apkopot, uzturēt un izmantot savu personīgo un citu nepieciešamo informāciju, stājoties citā izglītības iestādē vai darbā, kā arī to mutiski un rakstiski prezentēt.

12. Skolēnu mācību sasniegumu pierādījumi — pašizpētes, karjeras izpētes un karjeras vadības darba materiāli — tiek uzkrāti skolēnu darba mapēs (*portfolio*).

13. Skolēnu karjeras izglītības sasniegumi tiek vērtēti regulāri (ne retāk kā vienu reizi semestrī), informējot vecākus (aizbildņus) par izglītojamā zināšanām, prasmēm, iemaņām un sasniegumu attīstības dinamiku.

V. Karjeras izglītībā izmantojamās metodes

Nr.	Metode	Prasmes
1.	Anketēšana/aptauja	Apgūt prasmi konkrēti atbildēt uz jautājumiem, prast izteikt savu domu konkrēti un īsi Ieinteresēt audzēkni izzināt sevi, savas izglītības iespējas, darba pasaules iespējas Attīstīt prasmi kritiski domāt
2.	Analīze	Prast objektīvi novērtēt un atšķirt savas vērtības no vispārpieņemtajām dzīves vērtībām Apgūt prasmes, lai “gribu, varu, vajag” veidotu vienotu kopumu
3.	Brīvais raksts	Veidot prasmi brīvi izteikt rakstiski savas domas un izjūtas

4.	Darbs ar informācija avotiem	Prast atrast, atlasīt un izvērtēt informāciju
5.	Darbs grupās	Apgūt iemaņas darboties komandā, plānot darbu, sadalot pienākumus
6.	Darbs pāros	Veidot prasmes sadarboties, uz klausīt otru, pārrunāt neskaidrības, ja nepieciešams, ievērot kompromisu
7.	Diskusija	Mācīties izteikt mutiski savu viedokli, to pamatot, argumentēt, uz klausīt citu domas Meklēt problēmu risinājumu
8.	Dubultā dienasgrāmata	Veidot prasmi atrast tekstā nepieciešamo informāciju, to analizēt, paust savu viedokli, balstoties uz pieredzi
9.	Ekskursijas	Iepazīstināt ar reālu darba vidi, karjeras iespēju daudzveidību, jaunām tehnoloģijām
10.	Ēnu diena	Iepazīt tuvāk darba vidi. Iepazīt izvēlētās profesijas plusus un mīnus. Veidot iemaņas rakstīt CV, motivācijas vēstules, iesniegumus
11.	Eseja	Apgūt prasmi izteikties, pamatot savu viedokli, apgūt argumentācijas prasmes rakstiskā veidā
12.	Individuālais darbs	Mācīties strādāt patstāvīgi
13.	INSERT metode	Apgūt prasmi izvērtēt informāciju
14.	Intervija	Apgūt prasmi sarunāties: uz klausīt sarunas biedrus, formulēt konkrētus jautājumus, atbildēt uz sarežģītiem jautājumiem, veidot lietišķu dialogu
15.	IT tehnoloģiju izmantošana	Attīsta prasmi lietot mūsdienas tehnoloģijas informācijas iegūšanā, saglabāšanā un apkopošanā
16.	Pārrunas/sarunas	Apgūt prasmes veidot mērķtiecīgu dialogu, noskaidrot viedokli, iegūt informāciju pārrunu ceļā, nenovirzoties no tēmas, uzdot jautājumus un atbildēt uz tiem
17.	Pašvērtējums/pašanalīze	Veidot kompleksu savas darbības, uzskatu, spēju, interešu, rakstura novērtēšanas un analīzes prasmi
18.	Pētījums	Apgūt prasmi strādāt ar problēmsituāciju: formulēt problēmu, veidot risinājuma plānu, izvērtēt gaidāmo rezultātu, meklēt alternatīvu risinājumu, pieņemt lēmumu, iegūt praktiskas iemaņas pētnieciskajam darbam
19.	Portfolio/darba mape	Vākt materiālus, iegūt informāciju, to apstrādāt, krāt un veidot savu darba mapi – portfolio
20.	Prāta vētra	Izprast, ka jebkuru neskaidru jēdzienu var izskaidrot, ja izsaka dažādus viedokļus, tos sistematizē un analizē
21.	Prezentācija	Apgūt prasmes un iemaņas parādīt sevi un savu padarīto darbu
22.	Prognozēšana	Mācīties paredzēt iespējamo rezultātu
23.	Projekts	Apgūt prasmi plānot darbu, strādāt patstāvīgi, sadarboties ar citiem, iegūt un izvērtēt informāciju, saistīt teoriju ar praksi, izdarīt secinājumus, prezentēt rezultātus

24.	Seminārs	Mācīties atrast kļūdas un nepilnības, izdomāt vīziju to uzlabošanai, plānot tās sasniegšanu, pieņemt lēmumu, izdarīt kopsavilkumu – rezumēt
25.	Spēles (lomu situāciju, lietišķās)	Apgūt prasmi iekļauties kolektīvā, veidot saskarsmi, prast novērtēt sevi salīdzinājumā ar citiem Iejusties lomās, kas attālinātas no skolēna būtības, bet kurās viņi ikdienā var nokļūt Iemācīties modelēt dažādas problēmsituācijas
26.	SVID analīze	Apgūt iemaņas izvērtēt pašreizējo situāciju un attīstības iespējas
27.	T- tabula	Apgūt iemaņas izvērtēt parādību no vairākiem aspektiem
28.	Tests	Rosināt iegūt informāciju par kādu jomu interese radīšanai
29.	Tikšanās	Iegūt informāciju par kādu jomu intereses radīšanai
30.	Venna diagramma	Mācīties noteikt kopīgo un atšķirīgo un definēt slēdzienu
31.	Vērošana	Apgūt iemaņas izvirzīt mērķi patstāvīgi vērot, pierakstīt, salīdzināt, izdarīt secinājumus

VI. Karjeras izglītības īstenošanai ieteicamā literatūra

1. Nākotnes iespēju izzināšana. Karjeras veidošanas mācību programma pamatskola skolēniem. Nensija Perija, Zarks van Zants
2. Skats nākotnē. Karjeras attīstīšanas mācību plāns vidusskolēniem. Nensija Perija, Zaks van Zants.
3. Normens Amundsons “Aktīvā iesaistīšanās” (Active Engagement).
4. Darba burtnīca sekmīgai dzīvei un karjerai “Mans Karjeras stāsts”.
5. Dzīves plānošanas rokasgrāmata.
6. Mācību metodiskais līdzeklis “Karjeras kompass”.
7. Starptautiskā karjeras atbalsta metodikas rokasgrāmata darbam ar grupu.
8. Karjeras atbalsta sistēma Latvijā (2012).
9. “Mūžīga karjeras atbalsta politika: darbs turpinās. Eiropas Mūžīga karjeras atbalsta politikas tīkla darba pārskats 2009.-10.gadam – saīsinātais pārskats”.
10. Karjeras atbalsta pasākumi riska grupu jauniešiem – caur mācīšanos uz darbu (2010).
11. Mans bērns izvēlas karjeru (2010).
12. Karjeras izglītība skolā (2010).
13. Karjeras konsultēšanas metodes (2009).
14. Metodiskie ieteikumi „ Karjeras izglītība 7.-9. klasei” Skolotāju rokasgrāmata (ESF, prof.izgl. attīstības aģentūra, 2006.g.).
15. Metodiskie ieteikumi “Karjeras izglītība 7. klasei” (ESF, prof.izgl. attīstības aģentūra, 2006.g.).
16. Metodiskie ieteikumi “Karjeras izglītība 8. klasei” (ESF, prof.izgl. attīstības aģentūra, 2006.g.).
17. Metodiskie ieteikumi “Karjeras izglītība 9. klasei” (ESF, prof.izgl. attīstības aģentūra, 2006.g.).
18. Mācību metodiskais līdzeklis “Karjeras kompass”, CINOP Euroguidance The Netherlands, 2013.
19. Strods G., Vazne Ž. “Karjeras atbalsta programma skolēniem”, 2013.g.

20. Melbārde I. "Es vienmēr zinu, ko es vēlos", Zvaigzne ABC, 2007.g.
21. Ertelts B., Šulcs V. "Karjeras konsultēšanas kompetences", VIAA, 2008.g.
22. Izglītība pēc 12. klases (ESF, prof. izgl. attīstības aģentūra, 2005.g.)
23. Karjeras izglītības mērķi pamatskolā (ieteikumi skolotājiem un klases audzinātājiem) (ESF, prof.izgl. attīstības aģentūra, 2004.g.).
24. Karjeras iespēju izpēte (metod. palīglīdzeklis skolotājiem un klašu audzinātājiem) 2003.g.
25. Izglītības ceļvedis. Informatīvs izdevums.
26. Kuijpers M., Meijers F. "Learning fot Now or Later? "Career Competencies Among Students in Higher Vocational Education in The Netherlands. Studies in Higer Education, 2011.g.
27. Karjeras attīstības atbalsts / Izglītība, konsultēšana, pakalpojumi. Valsts Izglītības satura centrs
28. Karjeras iespēju izpēte, metodiskais palīglīdzeklis PIAP aģentūra, 2003.g.
29. Karjeras izglītība 7., 8., 9. klasei. Metodiskie ieteikumi. PIAA, 2006.g.
30. Korna E., Karjeras izglītība. Rīga: Raka, 2011.g.
31. Kurš mācību priekšmets man patīk vislabāk? Padomi veiksmīgai karjeras izvēlei. VIAA, Karjeras atbalsta departaments, 2008.g.